

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Panarion, Hoc Est, Arca Medica Variis Diuinæ Scriptvræ
priscorumq[ue] Patrvm Antidotis aduersus Animi morbos
instructa**

Busaeus, Johannes

Moguntiae, 1608

Impat. in paupertate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54834)

I M P A T I E N T I A

74

III. ANTIDOTVM est conuicere oculos in Christum crucifixum, quem Iobo coniunxit B. Iacobus. *Vidimus eum, inquit Propheta Isaias, & non erat ei species neq; decor, despectu & nouissimum virorum, & quasi absconditus vultus eius & despectus, vnde nec reputauimus eum. Et nos putauimus eum quasi leprosum & percussum à Deo & humiliatum.* Verè leprosus apparebat, quia corpus eius secundū varias partes intumuerat, prout magis minusue flagris, spinis, clauisque erat exulceratum. Varius quoque color erat, nunc pallidus, nunc ater, nunc rubens, nunc liuidus ex vibicibus flagellorum; capilli, oculi, faciesq; tota sanguine & sputo foedata, ac ita deformata, vt Pilatus solum eius conspectum putauerit sufficere ad obdurata Iudæorum corda mollienda. Vnde AVGVST. ad leprosos. *Nihil tam salutiferum est, quam quoties cogitare, quanta pro nobis pertulit Deus & homo. Ecce enim saluator passus est, leprosus in cruce factus est, patiens factus est, vobis relinquens exemplum, vt sequamini vestigia eius. Quod si feceritis, non solum infirmitatem nō molestè portabitis, sed cum Propheta clamare voce & opere non desistetis. Deficiat in dolore vita mea, & anni mei in gemitibus.* HINC forte factum est, Christum sæpe dignatum sanctis suis apparere in specie leprosi, vt Martyriō Monacho apud B. GREGORIUM ita scribentem. *In terra Lycaonia Martyrius vitæ valde venerabilis monachus fuit, qui pergens ad monasterium quoddam leprosum quendam inuenit in via, ad hospitium suum redire volentem quidem, sed non valentem. Eum itaq; pallio suo constititum super humerum leuauit, & detulit, vt in usq; monasterio, ad quod tendebat magna voce clamauit. Currite, ianuas monasterij cito aperite, quia frater Martyrius venit Dominum portans. Statim verd, vt Martyrius ad monasterij aditum peruenit, is qui leprosus putabatur de collo exiens, & in specie vera Christi Dei & hominis apparens ad celum rediit dicens. Martyri tu me non erubisti super terram, ego te non erubescam super celos. Narrabat autem postea Martyrius, quod cum eum portasset, pondus minimè sensisset. nec mirum, quia portabat portantem omnia.*

Iac. 5. 11.
Ila. 53. 234.

Aug. cit.

1. Pet. 2. 21.

Psal. 30. 11.

Gre. hom. 39. in
Euang.

A N T I D O T A

Pro Impatentia in Paupertate.

I. ANTIDOTVM. Considera Spiritus sancti oracula in verbo Dei complura. Primò enim monet, ne cor vel spem figas in diuitiis, vt in Psalmis. *Diuitia si affluant nolite cor apponere.* Et in prouerbis. *Qui confidit in diuitiis suis corruet.* Et apud Ecclesiasticum *Memento paupertatis in tempore abundantie.* Et. *Beatus diues, qui post aurum non abiit, ne sperauit in se uita thesauris.* Et apud Paulum *Diuitibus huius sæculi præcipe non superbe se habere, neq; sperare in incerto diuitiarum.* 2. docet diuitias causam præbere multis tentationibus, vt apud Sapientem. *Multa dati sunt in astro casus, & facta est in specie illius perditio.*

Psal. 61. 11.

Prou. 11. 28.

Eccli. 18. 25.

Eccli. 31. 3.

1. Tim. 6. 17.

Eccli. 31. 6. & 11.

10.

iuillorum. Et. Si diues fueris, non eris immunitus a delicto. & apud Apostolum. *Qui*
volunt diuites fieri, incidunt in tentationem, & in laqueum diaboli, & desideria multa
inutilia & nocua, qua mergunt homines in interitum & perditionem. 3. docet diui-
 tes auaros esse regno cœlorum exclusos. *Vbi sunt,* ait Baruch, *qui argentum*
thesaurizant, & aurum, in quo confidunt homines & exterminati sunt, & ad inferos de-
scenderunt. Et apud Lucam Christus. *Vae vobis diuitibus, qui habetis consolationem*
vestram. Et. *Facilius est camelum per foramen acus transire, quam diuitem intrare*
in regnum cœlorum. 4. monet ne solliciti simus de rebus temporalibus. *Vt*
apud Matthæum. Ne solliciti sitis anima vestra quid manducetis, neq; corpori ve-
stro, quid induamini. Querite primum regnum Dei & hæc omnia adicientur vobis. 5.
 vt contenti simus victu & amictu. Vnde in prouerbiis Salomon. *Mendicitatem*
& diuitias ne dederis mihi, tribue tantum victui meo necessaria, ne forte satiatus il-
liciar ad negandum, & dicam. quis est Dominus? Et Apostolus. *Habentes alimenta*
& quibus regamur, his contenti simus. 6. consulit omnibus perfectam pauper-
 tatem, qua omnia deferantur. *Vt apud Matthæum, adolescenti diuiti. Si*
vis perfectus esse, vade & vende omnia qua habes, & da pauperibus. 7. paupertatem
 laudat. *Vtin Pfalmis. Melius est modicum iusto.* Et in Prouerbiis. *Melius est pa-*
rum cum timore Domini, quam thesauri magni & insatiabiles. 8. pauperibus pro-
 mittit regnum cœlorum. Nam Tobias ad filium sic loquitur. *Noli timere*
fili mi, pauperem quidem vitam gerimus, sed multa bona habebimus, si timuerimus
Deum. Et rex Dauid. *Parasti in dulcedine tua pauperi Deus.* Et Christus. *Beati pau-*
peres Spiritu, quoniam ipsorum est regnum cœlorum. Et Lucas. *Factum est, vt more-*
retur mendicus, & portaretur ab Angelis in sinum Abræ. 9. denuntiat nos pau-
 peres in mundum venisse, & pauperes exituros. *Nihil enim intulimus in hunc*
mundum, ait Apostolus, haud dubium, quod nec auferre quid possumus. Et Iob di-
 tissimus, omnib. spoliatus, inquit, *egressus sum de utero matris meæ, &*
nudus reuertar illuc. Dominus dedit, Dominus abstulit. Sic nomen Domini benedictum.

1. Tim. 6. 9.
 Bar. 3. 18.
 Luc. 6. 24. & 18.
 25.
 Matr. 6. 25. 33.
 Prou. 30. 8.
 1. Tim. 6. 8.
 Matr. 19. 21.
 Psal. 36. 16.
 Prou. 15. 16.
 Tob. 4. 23.
 Psal. 67. 11.
 Matth. 5. 3.
 Luc. 16. 22.
 1. Tim. 6. 7.
 Iob. 1. 21.
 Cypr. serm. 6.
 1. Tim. 6. 9.
 Luc. 12. 20.
 Matth. 19. 21.
 Prou. 10. 3.
 Psal. 36. 15.

II. REMED. Considera S. Patrum sententias. *CYP. sermone de Oratio-*
ne Dominica. Paulus in epistola ad Timotheum docet non tantum contemnen-
das, sed & periculosas esse diuitias, illic esse radicem malorum blandientium, cecitate
mentis humanæ occulta depraedatione fallentium. Vnde & diuitem stultum seculares co-
pias cogitantem, & se exuberantium fructuum largitate iactantem redarguit Deus di-
cent. Stulte hac nocte exposulatur anima tua, q; ergo parasti, cuius erunt? Contra au-
tem Dominus perfectum & consummatum docet fieri, qui omnibus suis venditis, atq; in v-
sum pauperum distributis thesaurum sibi cõdit in celo. Eum dicit posse se sequi, & glo-
riam Dominicæ passionis imitari. qui expeditus & succinctus nullis laqueis rei fami-
liaris inuoluitur. Si dicas, vnde paupille omnib. destitutus se alet? Respon-
det Cypr. Dominum, ideo nos docuisse orare, Panem quotidianum da nobis
hodie. Neq; enim, inquit, deesse quotidianus cibus potest iusto, cum scriptum sit. Non oc-
cidit Dominus fame animam iusti. Et iterum. Iunior fui, senui, & nõ vidi iustum derelictum,
 neq;

Marth. 6. 31

neq. semen eius querens panem. Item Dominus promittat & dicat. Nolite cogitare de ceteris, quid edemus, aut quid bibemus, aut quid vestiemur? haec enim nationes quarunt. Scit autem Pater vester, quia horum omnium indigetis. Querite primum regnum & iustitiam Dei, & haec omnia apponentur vobis. Nam cum sint Dei omnia, habenti Dominum nihil deerit, si Deo ipse non desit. Sic Danieli in Leonum lacu iussu regis incluso, prandium diuinitus procuratur. Sic alitur Elias in fuga & solitudine coruis ministrantibus. **BASILIVS** in Psalmum decimum quartum. Nullam paupertas conciliat homini turpitudinem. Hoc vno pauperes à diuitibus differimus, quod securi sumus, atque eos vigilantes continuo, nos dormientes videmus: praeterea in magna quiete agentes eos in magna rerum perturbatione constitutos ipsi afficimus. Et in homilia de Ira. Quid mihi ser angeris pauperis appellatione? Reminiscere, quod quem admodum nudus in mundum venisti, nudus etiam egressurus es. Quid enim nudo pauperius? Nihil profecto grane audisti, nisi tibi ipse, qua sunt obiecta, agnoscas. Quis vnquam ob paupertatem in carcerem ductus est? Nam egere non turpe quidem, aut aliquod probrum fuerit, sed paupertatem generose non ferre. Memor sis Domini nostri Iesu Christi, qui cum dives esset, nostri gratia egere voluit. **IOAN. CHRYSOST.** homilia de avaritia. Paupertas est tutum asyllum, portus tranquillus, perpetua securitas, delicia periculorum expertes, voluptas sincera, vita turbationum nescia, vita fluctuum ignara, copia inexpugnabilis, Philosophiae parens, finem intemperantiae, supplicij sublatio, radix modestiae. Et paulo post. Si quando in nauigijs est onus iusto grauius, demergit cymbam, cum verò est moderatum, prospero fertur cursu. Idem vsu venit in nostris aedibus. Cum ultra quam vsus postulat congeris pecunias, exiguus ventus procella, & quibus rerum inexpectatarum incursum demergit cymbam. at si tantum reponas, quantum postulat necessitas, etiam si vehemens turbo ingruat, facile percurris undas. Noli igitur plus concupiscere, quam exigat necessitas, ne totum amittas. An non vides, quod agricola vitem putant, ne vim omnem in pampinis & palmitibus, sed in radice proferat? Idem & tu facito. Quod si facere recuses rebus prosperis, expectes aduersas. In tranquillitate tempestatem expecta, in sanitate morbum, in diuitijs paupertatem & mendicitatem. Memento, inquit, scriptura, tempus famis in tempore abundantiae, egestatum in diebus opulentic. **AMBROSIVS** in Hexameron. Attende tibi pauper, quia anima tua pretiosa est, & si caro mortalis, diuturna anima: & si tibi deest pecunia, non deest gratia, & si non est domus ampla, non diffusa possessio, caelum patet, terra libera est. Omnibus in commune elementa donata sunt, patent a quò diuitibus, atque pauperibus ornamenta mundi. Nunquid pulchriora pretiosissimarum domorum aurata laquearia, quam caeli facies stellis insignita fulgentibus. Nunquid lautiora diuitum rura, quam spatia terrarum? Maiorem domum tu habes pauper, in qua clamas, & exaudiris. O Israel inquit Propheta, quam magna est domus Dei, & ingens locus possessionis eius: magnus & non habet finem, altus & immensus. Domus Dei diuiti est communis & pauperi.

Dan. 14. 35.

3. Reg. 17. 6.

Bas. serm. 2.

Hom. 10.

Chryf.

Eccle. 18. 25.

Amb. lib. 6. c. 8.

Baruch. 3. 24.

Matth. 19. 23.

Li b. 5. c. 8.

Difficile est tamen diuitem intrare regnum Dei. Et rursus. Beata est si bona suaauerit cum veritate paupertas, & omnibus praeferenda thesauris: quia melius est ex-

gnum

quod in Dni timore, quam thesauri magni sine timore eius. Quantum est enim, quod hominem alar? aut si quæris, quod etiam abundet aliis ad gratiam, id quoq; non multum est. Aug. serm. 29. *Aug. de verbis Apolloli. Felicitas magna Christianorum, quibus datum est, ut paupertate faciant pretium regni cælorum. Non tibi displiceat paupertas tua, nihil ea potest ditius inueniri. Vis nosse, quam locupies sis? Cæsum emit. Quibus thesauris conferti possit, quod videmus paupertati inultum? Ut ad regnum cælorum veniret dives, possessione sua obtinere possit: nunc obtinet ut contemptu perueniat. Et in sermone de Natali Domini. Vobis dico pauperes, q. mendicatis, qui de elemosyna Christianorum vivitis. Confolamini, confolamini, tribulatio vestra conuertetur in gaudium, & dolor vester in lætitiã. Non vobis sit ingratum, quod mendicatis, nec ideo in corde vestro aliquid contra D. um dicatis, quia ille in suis & pius est in omnibus suis. Et te ideo fecit pauperem, ut sufferendo breuem inopiam, æternam vitam acquireret. Et ideo patientes estote, & expectate Dominum.* Aug. serm. 7. de temp.

Leo serm. 4. *Leo I. sermone de Quadragesima. Semper dives est Christiana paupertas, quia plus est, quod habet quam quod non habet. Nec pauet in isto mundo indigentia laborare, cui donatum est in omnium rerum D. mino omnia possidere. Operantibus ergo que bona sunt non est omnino metuendū, ne eis desit facultas operandi cum & in duobus nummis Evangelica illius vidue sit laudata donatio, & pro calice aque frigide præmium habet gratuita largitio. Ex affectib. enim piorum benignitatis mensura taxatur. SEN. CA ad Lucilium. Multis ad Philosophandum obstiterit diuitiis: paupertas expedita est. securã est. Si vis vacare animo, aut pauper sis oportet, aut pauperi simiis. Non potest studiū salutare fieri, sine frugalitatis cura, frugalitas autem paupertas voluntaria est. At necessaria deerunt. D. esse non poterunt, quia natura minimum petit. Natura autem se Satis accomodat. Et rursum. Nemo alius est D. dignus, quam qui opes contempserit: quarum possessione tibi non interdico, sed efficere volo, ut eas intrepidè possideas: quod vno consequeris modo, si te etiam sine illis beatè futurum per suaseris tibi, si illas tanquam exituras semper aspexeris. Et. Huc cogitationes tue tendant, hoc cura, hoc opta, omnia alia vota D. remissurus, ut contentus sis te metipso, & ex te nascentibus bonis. Quæ potest esse felicitas D. proptor? Redige te ad parua, ex quibus cadere non possis. Ille ingentis animi est, qui diuitias, et cum suis sibi multum diuq; miratur, quod ad se venerint, ridet, suasq; audit magis esse, quam sentit. Multum est non corrupti diuitiarum contubernio. Magnus est ille qui in diuitiis pauper est: sed securior, qui caret diuitiis.*

Luc. 21. 2. Sen. ep. 7. *III. ANTIDOTVM. Considera paupertatem Christi, nostri Ducis, & antesignani, Pastoris & magistri, imò creatoris & redemptoris: qui propter vos, inquit Apostolus, egenus factus est cum esset dives, ut eius inopia vos diuites essetis. Qui cum in forma Dei esset semetipsum ex inaniuit formam serui accipiens in similitudinem hominum factus, & habitu inuentus ut homo. Dives apud Patrem, inquit Augustinus, & pauper apud nos: dives in cælo, pauper in terra; dives Deus, pauper homo. Quam paupertatem, teste B. Bernardo in sermone de natali Domini, statim in ortu in corpore suo dedicauit, cum infans in stabulo natus* 2. Cor. 8. 9. Phil. 2. 7. Aug. in Psal. 40. Bern. serm. 4.

Z est,

Cypr. serm. de
natiu.

est, pannis inuolutus, & positus in præsepio: eamque graphicè describit
B. CYPRIANVS. Nulla domus ambitio, nisi reclinatorium in stabulo, mater
in feno, filius in præsepio. Tale elegit fabricator mundi hospitium: huiusmodi habuit
delicias sacra Virginis puerperium. Panniculi pro purpura, pro bysso in ornatu regio
laciniæ congeruntur. pedissequas substantia familiaris non patitur, mancipiorum ob-
sequia sumptus tenuis, & inops mensa excludat. Et infra. Nihil in illa paupertate vi-
debatior diuinum, non his quibus reuelatum est desuper, quorum primi fuere pastores,
quorum innocentia & simplicitas electa est, ut laus Christi perficeretur, qui piscatores
& pastores sequentibus temporibus confunderent oratores, & à pauperibus & humili-
bus prædicatio paupertatis haberet exordium. Christus pauper discipulos diuites asper-
natur. pauper mater, pauper filius, inops hospitium his, qui in forma huius schola in
Ecclesia militant, præbens efficax documentum. Hæc ille. Huic pauperi initio re-
spondit reliquis vitæ progressus. Nam dixit. *Vulpes foueas habent, & volucres
cæli nidos, filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet, ac etiam exitus,
cum nudus in cruce, expirauit.*

Matth. 8. 20.

Matth. 19. 27.

Act. 4. 35.

Heb. 10. 34.

Matth. 3. & 11.

IV. ANTIDOTVM. Considera exempla innumerabilium sancto-
rum, qui CHRISTI de paupertate consilium & exemplum sponte
sunt secuti. & primo quidem secuti sunt Apostoli, quorum nomine ex-
clamauit B. Petrus. *Ecce nos reliquimus omnia & secuti sumus te.* 2. Primi
Christiani, qui pecuniam ex agris diuenditis consecraram ad pedes Apo-
stolorum deposuerunt, nec amplius quicquam suum esse dixerant. 3.
Martyres, & alii, qui rapinam bonorum suorum, ut loquitur Apostolus, cum
gaudio susceperunt, ne CHRISTVM desererent. 4. Bremitæ, Paulus, An-
tonius, Hilarion, Arsenius, Macarii, & alii eorum sectatores innumeri,
qui omnibus opibus desertis arctissimam in victu & amictu paupertate-
m professi sunt, ad exemplam præcurforis Domini Ioannis Baptistæ,
cuius paupertas ex Euangelica histo-ria nota. 5. Ordinum religiosorum
fundatores, Basilus, Augustinus, Benedictus, Brunus, Franciscus, Igna-
tius, & quotquot eorum leges vel regulas suscepunt. 6. Qui deserto regno,
principatu, vel magnis opibus extremam paupertatem vel mendicitate-
m elegerunt, ut S. Alexius, S. Rochus, S. Ioannes Calybita, S. Iudocus,
& alii.

Basil. ep. 169.

V. ANTIDOTVM. Considera multos gentiliū Philosophos so-
la natura rationeque naturali duce, non solum sermone & scriptis, sed
etiam vitæ exemplo diuitias paupertati possiduisse. Hoc antidoto S.
BASILIUS egregiè pudefacit quendam Olympium, qui paupertatem
Philosophiæ atritæ longè finibus suis profligarat, eamque inducit illum sic
alloquentem. *Vt quid isti viro (Olympio) cohabitare volui, nunc Zenonem lau-
danti, qui cum in naufragio omnia abijceret, nihil non virile loquebatur, sed euge dica-
bat à fortuna, conicis nos in vestem attritam ac laceram: nunc Cleanthen, qui mercena-*
riam

nam operam suam locavit fontibus hauitendis, unde et ipse sibi victum comparabat. Quin et Diogenem nunquam non celebrant, qui iis tantum rebus vivere conatus, que essent ex ipsa natura, ita ut et pastorale poculum abiecerit, cum a puero concanis manibus deflexo capite bibere didicisset. Sic Hieronymus ad Paulinum de institutione monachi alios. Crates ille Thebanus, inquit, homo quondam ditissimus cum ad philosophandum Athenas pergeret, magnum auripondus abiecit, nec putauit se simul posse virtutes et diuitias possidere: nos suffarinati auro. CHRISTUM pauperem sequimur, etc. Et contra Iouinianum. Crates ille Thebanus proiecto in mari non paruo auri pondere. Abice, inquit, pessum mala cupiditates: ego vos mergam, ne ipse mergar a vobis. Et paulo ante. Platonici quoque et Stoici in templorum locis et porticibus versabantur, ut admoniti angustiioris habitaculi sanctitate, nihil aliud quam de virtutibus cogitarent. Sed et ipse Plato cum esset diues et thoros eius Diogenes iutatis pedibus conculcasset, ut posset vacare Philosophia, elegit Academicam villam ab vrbe procul, non solum desertam, sed et pestilentem, ut cura et assiduitate morborum libidinis impetus frangeretur, discipuli que sui nullam aliam sentient voluptatem, nisi earum rerum, quas discerent. Similiter pudentia hoc antidoto B. AVGVSTINVS omnes Christianos. Quomodo, inquit, se audebit excolle de voluntaria paupertate Christianus, ut in huius vite peregrinatione expeditior ambulet viam, qua perducit ad patriam, vbi vera diuitie ipse DEVS est, cum legat L. VALERIVM, qui in suo defunctus est Consulatus usque adeo fuisse pauperem, ut nummis a populo collatis eius sepultura curaretur? Legat Q. Cincinnatum, cum quatuor iugera possideret, et eas suis manibus coleret, ab aratro esse abductum, ut dictator fieret, victisq; hostibus ingentem gloriam consecutum, in eadem paupertate mansisse. Aut quid se magnum fecisse predicabit, qui nullo premio mundi huius fuerit ab eterna illius patrie societate seductus, cum Fabricium didicerit tantis muneribus Pyrrhi regis Epirotarum, promissa etiam quarta parte regni, a Romana ciuitate non potuisse diuelli, ibi que in sua paupertate priuatum manere voluisse? Et infra. Hæc proposita sunt necessaria communitatis exempla, ut si virtutes, quarum ista vitium que sunt similes quas isti pro ciuitatis terrene gloria tenuerunt, pro Dei gloriosissima ciuitate non tenuerimus, pudore pungamur. Si tenuerimus, superbia non extollamur. Quoniam sicut dicit Apostolus. Indigna sunt passiones huius temporis ad futuram gloriam, que reuelabitur in nobis. Ad humanam vero gloriam, presentisq; temporis satis digna vita existimabatur illorum.

VI. ANTIDOTVM est eiusdem Basilii homilia in dictum Moysis. Attende tibi ipsi. Victus quotidiani indigus es? ne tu proinde, inquit, desponderis animum. Contemplare bona, tum que iam a Deo tibi collata, tum que in futurum promissione reposita. Primum quidem homo es, solus Dei conditoris manibus formatus; adde, ad imaginem illius, et qui potes per vite probitatem prouchi ad Angelicam dignitatem. Animam sortitus es intelligentiam pradicam, cuius soleritiam Deum agnoscis, omnesque res naturales. Tibi seruiunt vni animantia omnia terrestria, et aquatica, et que

Hier. ep. 19.

Id. lib. 2.

Aug. l. 5. de ciuit. c. 18.

Val. Max. l. 4.

c. 4.

Rom. 8. 18.

Bas. hom. 7.

in aëre circumuolitant. Tuum inuentum sunt artes vniuersæ. nonne ciuitates condidisti? nonne commoda, deliciaſq; vitæ huius excogitaſti? nonne maria ratione peruiaredididiſti? nonne cælum ſuum aſtrorum chorum, ordinemq; tibi oſtentat? Quid igitur puſillo es animo? An quod deſit equus freno argenteo ornatus? at Solem habes aureum toto die, & Lunam argenteam nocte tibi præradiantem. Non dormis in lecto eburneo? At terra ebore preſioſior eſt, in qua requiem dulcem omnis cura expertem capeſſiſti. Non ſunt laquearia aurea? At qui cælo tegeſis innumeris ſtellis radiante. Hæc humana ſunt, ſequuntur auſtiora. Deus propter te inter homines verſatus eſt, Spiritum ſanctum miſiſit, mortem deleuit, ſpem reſurrectionis dedit. Præcepta promulgauit, quæ vitam perficiant tuam, quorum obſeruatione iter aperiat ad vitam æternam, & coronam paratam illis qui labores pro virtute non deſuſerint. Interim nec neceſſaria, ad præſentem vitam deerunt; quare cauſa non eſt, vt animo angaris.

Math. 13. 22.

Bern. c. 12.

1. Ioan. 3.

Ioan. 15. 19.

Greg. lib. 2. de
Theolog.

Math. 6. 21.

In vita apud
S. Hier. tom. 3.

VII. ANTIDOTVM. Conſidera quam multis & grauibus curis multæ opes mentem pungant & diſcrucient, vt merito Dominus apud B. Matthæum eas appellet ſpinas & diuitias fallaces. SPINA enim primò & dolorem creat cum infigitur, & cum infixam manet, & cum extrahitur: ſic diuitiæ magno labore acquiruntur, maiore timore conſeruantur, & maximo dolore amittuntur, iuxta illud B. BERNARDI in ſermone de conuerſione ad clericos. Diuitiarum, inquit, amor lognè amplius deſiderio torquet animam, quam refrigeret uſu, ut pote quarum acquiſitio quidem laboris, poſſeſſio verò timoris, amiſſio plena doloris inuenitur. 2. Spinæ ſuffocant ſemen, vt Chriſtus dicit, idq; propter tria. Primò quia humorem terræ exhauriunt, vt nihil ſuppetat ſemini. 2. ſolem & imbrem excludunt. 3. creſcentes è terra ariſtas impediunt. Sic amor diuitiarum primò omnem diuini amoris pinguedinem exhaurit. Si quis enim diligit mundum, inquit B. Ioannes, Patris charitas non eſt in eo. 2. ſolem diuinæ gratiæ non magis admitit, quam clauſa ſpelunca ſolis radios. Mandus, inquit Chriſtus, quod ſuum eſt diligit. Sed & imbrem diuini eloquii impedit, quo minus in cor deſinat. Nam vt vociferantium clamor, inquit Gregorius Nazianzenus, obuij ſtatu impetu frangitur, ſic interna mentis cogitatio, externorum ſollicitudine interpellatur. Deinde conantem ſe ad cœleſtia cogitanda erigere, & de animæ ſalute ſerio tractare, ita amor ille opum deprimit, vt quod ſanctè propoſuit fortiter exequi non valeat. Totus ei rei deditus, cuius amore tenetur. Vbi enim theſaurus tuus, ait Chriſtus, ibi & cor tuum. Vnde S. Antonius de Padua vir Prophetico Spiritu plenus in concione funebri pro uſuario habita ait. Mortuus eſt hic diues, & ſepultus eſt in inferno. Ite ad theſaurum eius & in illius medio inuenietis cor eius corpore iam humato. Abierunt parentes & amici, & cor adhuc calidum inter nummos inuenerunt. 3. Spineta ſunt latibula venenatorum animalium, ſic diuitiæ vitiatorum. Vbi enim magnæ opes, ibi faſtus, ambitio, luxus, gula, comeſtationes, ebrietates, & ipſe diabolus

bolus. *Diabolus*, inquit Chrysoſtomus, *veluti ſerpens ſpinis occultatur, intra di-* Chry. hom. 2. 3.
uitarum impoſituram aſſidue latitans. radix enim omnium malorum cupiditas. Re- in ep. ad Rom.

ſte ergo apud Laertium Diogenes diuitias vocauit *velamentum malitia.* Laert. lib. 6.

Quia verò ſecundum huius mundi iudicium paupertas & egeſtas magis pungere & exercuciare mentem videntur, quam opes: eo quod multi de quotidiano victu ſuo & ſuorum anxii ſint, perpende & ſequens antido-

VIII. ANTIDOTVM. Considera etiamſi quidam ob inopiam plus

quo anxii ſint, id tamen non eſſe probandum, quia Chriſtus apud

Mathæum diſerte vetat, ne de victu & amictu ſoliciti ſimus more gen- Matt. 6. 25.

tilium, promittitque neceſſaria non de futura, ſicut nec volatilibus cœli, ſi

primum quaeramus regnum Dei. *Querite*, inquit, *primum regnum Dei, &* V. 33.

iuſtitiam eius, & hæc omnia adicientur vobis. Regnum Dei, eſt gratia Dei in qua Luc. 17. 21.

animarum noſtrarum vita conſiſtit, vnde apud Lucam dicitur. Regnum

Dei intra vos eſt. Iuſtitia verò eius, eſt obſeruatio mandatorum. quo ſenſu Luc. 17.

Zacharias & Elſabeth dicuntur *in omnibus iuſtificationibus*, id eſt, mandatis

Dei, *ambulasse.* Inter mandata autem Dei computatur, vt homo ex parte

ſua non otietur, ſed primum à Deo in quotidianis precibus *Panem quoti-* Luc. 11. 3.

dianum, vt liquet ex oratione Dominica, hoc eſt victum & amictum, po-

ſtulet, deinde etiam labore manibus ſuis. Nam in Adamo protoplaſto Gen. 3. 19.

omnibus à Deo dictum. *In ſudore vultus tui veſceris pane tuo.* Quod ſciens Job. 5. 7.

Job. *Homo*, inquit, *ad laborem naſcitur, ſicut auis ad volatum.* Et Salomon pi-

grum laborare nolentem amandat ad formicam æſtate colligentem vn-

de viuat in hyeme. Apoſtolus denique pœnam denunciat. *Qui*, inquit, *non* Prou. 6. 6.

vult operari, non manducet. Conuenit id cum ſimilitudine de auibus cœ-

li, quas non ferentes, neque metentes, Deus paſcit, videmus enim & illas 2. Theſſ. 3. 10.

in victu quotidiano non parere laboribus. Elegans huius rei exemplum

prodit AMBR O S I V S in Hexæmeron, de aue verè cœleſti hirundine. *Illud*, Amb. lib. 6. c. 17.

inquit, *in ea præclarum, qua gratia domos ſibi ſine vlllo adiutore tanquam artis peri-*

ta componat. Legit enim feſtucas ore, eaſque luto illinit, vt conglutinare poſſit, ſed quia

lutum pedibus non poteſt deſerre, ſummitatem pennarum aqua inſundit, vt facile his

pulis adhareat, & fiat limus, quo paulatim feſtucas colligat, atque adherere faciat, eo

genere nidi totius fabricam ſtruit vt quaſi pauimenti ſolo pulli eius intra ades ſuas ſine

offenſione verſentur. Sed hoc officium induſtria prope commune multis auibus: illud ve-

rò ſingulare, in quo eſt præclara cura pietatis, & prudentis cognitionis inſigne, tum

quædam medicæ artis peritiâ, quod ſi qua pulli eius fuerint cæcitate ſuffuſi oculos, ha-

bet quoddam medendi genus, quo poſſit eorum lumina intercepto vſui reformare. Ne-

mo ſcitur de inopia quaeratur, quod vacuas pecuniæ proprias ades reliquerit. Pauperior

eſt hirundo, qua vacua aris abundat induſtria. Edificat, nec impendit: teſta attollit, &

nihil auferit proximi: nec indiſgentiâ & paupertate ad nocendum alij compellitur, nec in

grati

gravi filiorum imbecillitate desperat. Nos verò & paupertas afficit, & inopia necessitas vexat, & plerosque cogit in flagitium, impellit in crimen, improuidi & inertes incemus cum de diuina miseratione tunc sperandum amplius sit, cum præsidia humana defecerint.

VIDE. V. Amor sui. Auaritia. Impatentia in aduersis. Tristitia.

A N T I D O T A

Pro Impatentia in damno rerum temporalium.

IANTIDOTVM. Considera exempla eorum qui patienter omnium, vel quarundam facultatum suarum iacturam tulerunt. Primum est patientissimi IOB. de quo TERTVLIVS. O felicissimum illum, qui omnem patientia speciem aduersus omnem diaboli vim expunxit. Quem non abacti greges, non illa in pecore diuitia, non filij vno ruina impetu adempti, non ipsius deniq; corporis vulnere cruciatus, à patientia, fide Domino dedita, exclusit, quæ diabolo totis viribus frustra cecidit. Neq; enim à respectu Dei tot dolorib; auocatus ille est, sed consistit nobis in exempli & testimonium, tam spiritu, quã carne, tam animo quã corpore, patientia perpetranda, vt neque damnis seculariũ, nec amissione carissimorum, nec corporis quicquid afflictationibus succidamus. Quale in illo viro feretrum Dcus de diabolo extraxit. Quale vexillum de inimico gloria suæ extulit, cum ille homo ad omnem acerbum munitum, nihil ex ore promeret, nisi Deo gratias? II. est EZECHIAE regis, qui vt est in sacra regum historia, cum audiisset, Deo puniente, omnes opes suas in Babylonem transferendas, eo quod illas Babylonii Regis ligatis nimis iactanter ostendisset, animo turbatus non est, sed respondit. Bonus sermo Domini quem locutus es. Sit tantum pax in diebus meis. Qua patientia humilitate meruit vt regis gaze direptio ad successores eius Ioachim & Sedechiam differretur, quando & populus ob scelera sua tractus est in captiuitatẽ. III. est Christianorũ innumerabilium, qui inde ab exorto Christianismo per annos 300. in variis persecutionibus rapinã omnium facultatum suarũ libenter sustinuerunt. E quibus fuere, de quibus D. Paulus scribit in epistola ad Hebræos. Rememoramini pristinos dies, in quibus illuminati magnam certamen sustinistis passionum, nam rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis, cognoscetes vos habere meliorem & manentem substantiam. IV. est SYRIDIONIS in Cypro Trimithuntis Episcopi & ouium pastoris, de quo Socrates in historia Ecclesiastica. Fures, inquit, quodam tempore nocte concubitalam in ouilia eius irruunt, oues inde surripere moliantur. Sed Deus, qui pastorem seruauerat, seruabat & oues. Nam fures vi quadam, qua oculis cerni non poterat, ad ouilia tenebantur astricti. Cum autem dies illucesceret Syridion ad oues venit.

Tert. lib. de patientia.

4. Reg. 10. 19.

Hebr. 10. 34.

Socr. lib. 1. c. 8.